

GRAMUS på AEPM – Association of European Printing Museums – konferens 2024

Årets tema var “ *Printing museums and the Arts of Survival* ”

– *Tryckerimuseer och konsten att överleva*

På TYPAs Centre i Tartu, Estland 23-25 maj

GRAMUS på AEPM – Association of European Printing Museums – konferens 2024

Samkväm utanför TYPAs verkstad första kvällen

TYPAs – Estlands tryck- och pappersmuseum

Under tre dagar träffades cirka 70 representanter för tryckerimuseer från 18 länder i Tartu i Estland, en trevlig stad med runt 100 000 invånare, och många byggnader från den gamla Sovjettiden stod

klar och delade plats med det helt moderna. Känslan var på många ställen lite som att ha vridit klockan tillbaka till det gamla Sverige.

Gatsoppare. Något som inte är synligt i gatubilden i Sverige numera, men som sågs sopande trottoarerna, morgnar och kvällar i Tartu.

Vissa hus gav en känsla av det gamla Sverige – med tvätten hängande på torklina utanför

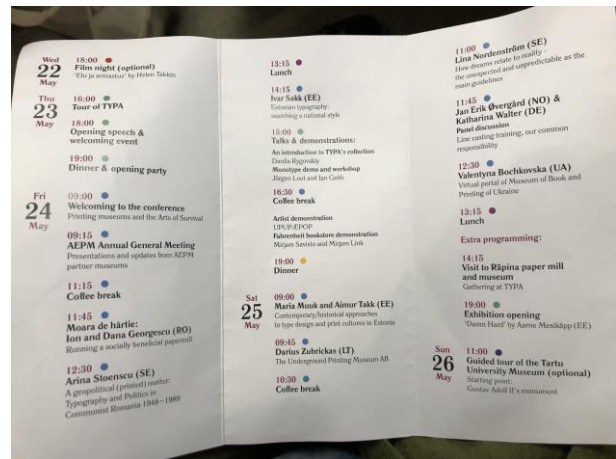

Höjdpunkter „ trevligt med många häckande storkar ute på landsbygden

Vi blev väl mottagna till ett välorganiserat, 3-dagars arrangemang och ett gediget program med intressanta föredragshållare. Här kan vi nämna Det Underjordiska Tryckerimuseet i Litauen, *The Underground Printing Museum* (med hemlig signatur på trycksakerna "AB"), som lyckades hålla sin verksamhet dold för KGB; Aimur Takk, typsnittsdesigner och konstruktör av trästil enligt gammal Estnisk teknik, där stilen kan säras/delas; Rapport om linotypeutbildningen som *Pressemuseet* i Röros, Norge haft i samarbete med *Museum für Druckkunst* i Leipzig; Presentation av Maarten Renckens projekt *linotype.wiki* där han strävar efter att sammanställa var i världen samtliga Linotype- Intertype- Typograph- Monotype- och Ludlow-maskiner finns och vilka som kan reparera dessa; bland mycket annat. Fokus för föreläsningarna låg främst på Östeuropa och Skandinavien.

Konferensrummet, en kvarleva från Sovjettiden, fotat taget första dagen, innan alla var på plats och föreläsningarna kommit igång.

Programmet för konferensen – 23-25 maj

Affischer i konferenssalen – också detta ett minne från Sovjettiden

Föreläsare från Museum of Book and Printing of Ukraine

Föreläsare från Museum of the printing arts Leipzig

TYPÄ är ett tryckerimuseum med pappers- och konstnärsvrkstad som startades 2010 och som sedan starten har varit tvungna att flytta till nya lokaler två gånger, och fortsatt inte har något fast kontrakt för den nuvarande lokalen, en gammal apparatfabrik, utan därför låter tryckpressar och övriga maskiner stå kvar på lastpallar – för att vara redo om en ny flytt skulle bli nödvändig.

En Christian Dingler-handpress i TYPÄs verkstad

Dingler-pressen

Lino-Monotypeing ?? ,,

Monotype-verkstaten, där irländaren Ian Gabb höll en Monotype-demonstration

Det vi fick ta del av under vår vistelse, av TYPÄ och deras samarbetspartners, till exempel Hostel **XXX**, som levererar utslitna lakan till papperstillverkning i verkstan, Fahrenheit 451-biblioteket som med ideellt arbete tar emot böcker och försöker ge dem ett fortsatt liv genom att sälja dem till en billig peng, och i det samma uppmuntra Tartus invånare att läsa, visade på kreativitet och skapande som genomsyrade både miljöerna i stadsdelen, med de enkelt, men mycket smakfullt och ungdomligt

moderna, upprustade fastigheterna som nu fått nytt liv, och människorna i området.
Ung företagsamhet när den är som bäst!

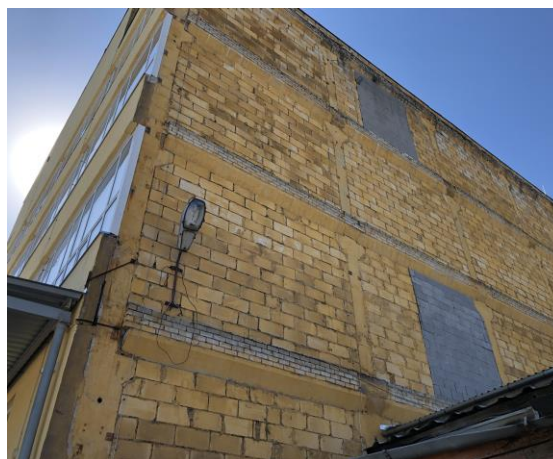
TYPA-huset

Tryck från workshopen –
"FUTURE IS [egensatt ord] This is a
product of AI (Analog Intelligence)"

Bokhandeln för begagnade, billiga böcker, Fahrenheit 451

Industribyggnad intill TYPA-huset

Bland föreläsarna kan nämnas tre norska museer:

- Pressemuseet Fjeld-Ljoms Venner i Röros
- Kunstprenteverket i Sandnes
- Norwegian Printing Museum i Stavanger

Den svenska delegationen, från vänster Mats Larsson, Gramus, Eric Gunnarsson och Kenneth Davis, Linköping, Maria Methi, Gramus, Arina Stoescu, Skansen och Lina Nordenström, Grafikverkstan i Uttersberg

Studiebesök på pappersbruket i Röpina, 10 mil utanför Tartu

Pappersbruket i Röpina

